

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Biochemia		Kod podmiotu	ZBC
Kierunek studiów		lekarski			
Profil kształcenia		praktyczny			
Poziom studiów		jednolite studia magisterskie			
Specjalność		-			
Forma studiów		Stacjonarne/niestacjonarne			
Semestr studiów		III, IV			
				Zajęcia z zakresu nauk podstawowych	Tak
Tryb zaliczenia przedmiotu		Egzamin po IV semestrze		Liczba punktów ECTS: 12	Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne	Liczba godzin zajęć				
	Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć	Waga w %
Wykład	60	30	30	Zaliczenie pisemne	30
Seminaria	110	75	35		
Ćwiczenia	140	60	80	Obserwacja ciągła, zaliczenie ustne i praktyczne	60
Samokształcenie	50	50	0	Przygotowanie materiałów i prezentacji	10
Razem:	360	215	145	Razem:	100 %
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)		Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe
Wiedza	1.	Zna modyfikacje potranslacyjne i funkcjonalne białka oraz ich znaczenie.		zaliczenie pisemne	B.W.12
	2.	Opisuje procesy replikacji, naprawy i rekombinacji DNA, transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, RNA i białek.		zaliczenie pisemne	B.W.14
	3.	Opisuje podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne, sposoby ich regulacji oraz wpływ czynników genetycznych i środowiskowych.		zaliczenie pisemne	B.W.15
	4.	Zna profile metaboliczne podstawowych narządów i układów.		zaliczenie pisemne	B.W.16
	5.	Zna pojęcia: potencjał oksydacyjny organizmu i stres oksydacyjny.		zaliczenie pisemne	B.W.17
	6.	Zna enzymy biorące udział w trawieniu, mechanizm wytwarzania kwasu solnego w żołądku, rolę żółci, przebieg wchłaniania produktów trawienia oraz zaburzenia z nimi związane.		zaliczenie pisemne	B.W.18
	7.	Zna konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym długotrwałego głodowania, przyjmowania zbyt obfitych posiłków oraz stosowania niezbilansowanej diety.		zaliczenie pisemne	B.W.19
	8.	Zna konsekwencje niedoboru witamin lub minerałów oraz ich nadmiaru w organizmie.		zaliczenie pisemne	B.W.20
	9.	Zna sposoby komunikacji między komórkami.		zaliczenie pisemne	B.W.21
Umiejętności	1.	Przewiduje kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek.		zaliczenie pisemne	B.U.6
	2.	Obsługuje proste przyrządy pomiarowe oraz ocenia dokładność wykonywanych pomiarów.		zaliczenie praktyczne	B.U.10
	3.	Korzysta z baz danych, w tym internetowych, i wyszukuje potrzebną informację za pomocą dostępnych narzędzi.		zaliczenie ustne	B.U.11
	4.	Planuje i wykonuje proste badanie naukowe oraz interpretuje jego wyniki i wyciąga wnioski.		zaliczenie praktyczne	B.U.14

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykład	Prof.dr hab.n.med. Ewa Birkner, prof. dr hab.n.med. Sławomir Kasperczyk, dr hab. n.med. Jolanta Zalejska-Fiolka, dr n.med. Urszula Błaszczyk, dr n.med. Ewa Romuk, dr hab. n.med. Aleksandra Kasperczyk, dr hab. n.med. Rafał Bułdak, dr n.med. Alina Ostałowska, dr n.med. Michał Dobrakowski
Seminaria	
Ćwiczenia praktyczne	

Treści kształcenia

Wykład	Semestr III	Metody dydaktyczne	Wykład prowadzącego zajęcia, prezentacja multimedialna	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Metabolizm nukleotydów purynowych i pirymidynowych.			2
2.	Biosynteza białek.			2
3.	Utlenianie tkankowe, fosforylacja, cykl Krebsa			2
4.	Przemiany węglowodanów.			2
5.	Metabolizm alkoholi.			2
6.	Gospodarka azotowa ustroju. Trawienie białek. Przemiany białek i aminokwasów.			4
Razem liczba godzin:				14

Wykład	Semestr IV	Metody dydaktyczne	Wykład prowadzącego zajęcia, prezentacja multimedialna	
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin	
1.	Przemiany lipidów.		4	
2.	Metabolizm porfiryn, hemoglobiny i hemu.		2	
3.	Podstawy żywienia. Choroby cywilizacyjne.		2	
4.	Metabolizm cholesterolu. Biochemiczne podstawy miażdżycy.		2	
5.	Hormony steroidowe, peptydowe i białkowe.		2	
6.	Witaminy rozpuszczalne w tłuszczach. Witaminy rozpuszczalne w wodzie. Koenzymy pochodne i nie pochodne witamin		3	
7.	Regulacje metabolizmu w biochemii.		1	
			Razem liczba godzin:	16

Seminaria	Semestr III	Metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, dyskusja, odpytanie z obowiązującego materiału	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Metabolizm nukleotydów purynowych i pirymidynowych.			2
2.	Budowa, struktura i funkcje peptydów, białek i enzymów. Biosynteza białka.			4
3.	Utlenianie tkankowe, fosforylacja, cykl Krebsa.			2
4.	Enzymy – budowa, funkcje, kinetyka reakcji enzymatycznych, wykorzystanie w diagnostyce.			4
5.	Utlenianie tkankowe, fosforylacja, cykl Krebsa.			2
6.	Metabolizm węglowodanów i alkoholi.			4
7.	Gospodarka azotowa ustroju. Trawienie białek. Przemiany białek i aminokwasów.			2
Razem liczba godzin:				20

Seminaria	Semestr IV	Metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, dyskusja, odpytanie z obowiązującego materiału
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Przemiany lipidów.		3
2.	Metabolizm porfiryn, hemoglobiny i hemu.		2
3.	Podstawy żywienia. Choroby cywilizacyjne.		3
4.	Biochemia steroidów. Metabolizm cholesterolu. Biochemiczne podstawy miażdżycy.		2
5.	Witaminy rozpuszczalne w tłuszczach. Witaminy rozpuszczalne w wodzie. Koenzymy pochodne i niepochodne witamin.		2
6.	Hormony steroidowe, peptydowe i białkowe.		3
Razem liczba godzin:			15

Ćwiczenia praktyczne		Semestr III	Metody dydaktyczne	Wprowadzenie teoretyczne, wykonywanie ćwiczeń praktycznych, interpretacja uzyskanych wyników, wnioskowanie
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Charakterystyka i metabolizm białek osocza i surowicy ze szczególnym uwzględnieniem białek ostrej fazy. Metody rozdziału i analizy białek.			10
2.	Enzymologia: - budowa i właściwości enzymów - metody klasyfikacji enzymów ze szczególnym uwzględnieniem podziału enzymatycznego - kinetyka reakcji enzymatycznych, czynniki wpływające na szybkość reakcji enzymatycznych z uwzględnieniem inhibicji, - metody oznaczania aktywności enzymów (spektrofotometria, metody kinetyczne) - oznaczanie aktywności enzymów: amylaza, transferazy, fosfatazy - wprowadzenie do enzymatycznej diagnostyki laboratoryjnej			20
3.	Metabolizm węglowodanów: - charakterystyka węglowodanów - homeostaza glukozy - hiperglikemia i glikacja białek - hipoglikemia - metody oznaczania glukozy i hemoglobiny glikowanej we krwi			10
Razem liczba godzin:				40

Ćwiczenia praktyczne	Semestr IV	Metody dydaktyczne	Wprowadzenie teoretyczne, wykonywanie ćwiczeń praktycznych, interpretacja uzyskanych wyników, wnioskowanie
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Analiza soku żołądkowego: - skład biochemiczny i rola składników soku żołądkowego - właściwości fizyczne soku żołądkowego - regulacja wydzielania soku żołądkowego - patologiczne składniki soku żołądkowego - Helicobacter pylori – charakterystyka - metody wykrywania składników fizjologicznych i patologicznych		4
2.	Lipidy i lipoproteiny osocza: - trawienie i wchłanianie tłuszczów - transport lipidów we krwi - budowa i rola lipoprotein - metabolizm cholesterolu - czynniki ryzyka miażdżycy		6

	- dyslipidemie - metody ilościowego oznaczania lipidów we krwi	
3.	Hemoglobina i jej pochodne. Barwniki żółciowe: - metabolizm erytrocytu - budowa, rola i biosynteza hemoglobiny - czynniki wpływające na powinowactwo hemoglobiny do tlenu - charakterystyka hemoglobin patologicznych i pochodnych hemoglobiny - powstawanie barwników żółciowych - hiperbilirubinemia i diagnostyka biochemiczna żółtaczek	4
4.	Analiza moczu: - badanie ogólne moczu obejmujące właściwości fizyczne i chemiczne - składniki patologiczne moczu - metody wykrywania składników fizjologicznych i patologicznych	6
5.	Azot pozabiałkowy i mocznik: - znaczenie cyklu mocznikowego oraz rola diagnostyczna mocznika - hiper i hipoazotemie - metody ilościowego oznaczania mocznika	4
6.	Kreatynina i kwas moczowy: - biosynteza i rola kreatyny i fosfokreatyny - rola diagnostyczna kreatyniny - biosynteza i rola kwasu moczowego - hiperurykemia - metody oznaczania kreatyniny i kwasu moczowego w surowicy i w moczu	4
7.	Witaminy rozpuszczalne w wodzie i w tłuszczach: - zapotrzebowanie - wchłanianie - postaci aktywne biochemicznie - objawy niedoboru i przedawkowania - metody oznaczania wybranych witamin	4
8.	Elektrolity: - rola makro i mikro elementów - gospodarka wodno-elektrolitowa i kwasowo-zasadowa - metody oznaczania wybranych mikro i makro elementów	4
9.	Reaktywne formy tlenu i antyoksydanty: - pojęcie stresu oksydacyjnego - enzymatyczne i nieenzymatyczne antyoksydanty - biologiczne działanie wolnych rodników i reaktywnych form tlenu - metody oznaczania wybranych enzymów antyoksydacyjnych	4
Razem liczba godzin:		40

Samokształcenie	Metody dydaktyczne	Poszerzenie wiedzy poprzez wyszukiwanie i zapoznawanie się z aktualnymi informacjami dotyczącymi tematyki przedmiotu. Ugruntowanie wiedzy w oparciu o samodzielną analizę dostępnych źródeł. (źródła: Internet, czasopisma naukowe, książki)
------------------------	---------------------------	---

Zgodnie z Regulaminem Studiów SUM w Katowicach przy zaliczeniu na ocenę i egzaminach stosuje się następująca skalę ocen:

OCENA	SŁOWNIE
5	bardzo dobry
4,5	ponad dobry
4	dobry
3,5	dość dobry
3	dostateczny
2	niedostateczny

KRYTERIA OCENIANIA:

- Ocena **bardzo dobra (5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu bardzo dobrym
- Ocena **ponad dobra (4,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu ponad dobrym

3.	Ocena dobra (4) : student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia
4.	i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dobrym
5.	Ocena dość dobra (3,5) : student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dość dobrym
6.	Ocena dostateczna (3) : student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dostatecznym
ZALICZENIE - student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce.	

Literatura podstawowa:

1.	Biochemia Harpera – Murray R.K., Granner D.K., Mayes P.A., Rodwell V.W., PZWL Warszawa
2.	BIOCHEMIA Podręcznik dla studentów uczelni medycznych – Bańkowski E., Urban & Partner Wrocław
3.	Skrypt do ćwiczeń z biochemii dla studentów II roku Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym – pod redakcją Ewy Birkner, SUM Katowice 2008
4.	Skrypt/podręcznik dla Ratownictwa Medycznego dostępny w formie elektronicznej na stronie Wydawnictwa SUM

Literatura uzupełniająca/ czasopisma naukowe:

1.	Biochemia Lubert Stryer, Jeremy M. Berg, John L. Tymoczko. Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa.
2.	Biochemia – krótkie wykłady. B.D.Hames, N.M. Hooper. Wydawnictwo Naukowe PWN.
3.	Postępy Biochemii. Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Biochemicznego.